

Verhalen van de Veerman

Maria van Vliet en Riemer de Boer

Verhalen van de Veerman

**Hotelletje de Veerman
op Vlieland**

**Uitgeverij Elikser
Leeuwarden**

Colofon

ISBN: 978 94 6365 590 3

1e druk 2023

© 2023, Maria van Vliet, redactie Riemer de Boer

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Drukwerk: CSL digitaal B.V.

Vormgeving binnenwerk en omslag: Riemer de Boer

Schilderij omslag: Marc de Jong, beeldend kunstenaar.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

***‘Een verhaal over je leven
is niet zomaar een verhaal.
Het raakt ten diepste
aan wie je bent.’***

tekst nieuwjaarskaart Hotelletje de Veerman

Opgedragen aan de kinderen van de Veerman:
Tess, Dewi, Daphne, Brighid en Charley Figee.

Inhoud

Het Hotelletje	9
1. De eerste gast	39
2. De eerste indruk	45
3. Allemaal mee-eten	53
4. Kostgangers	59
5. Vaste gasten	65
6. Markante gast	71
7. Hongerige gast	77
8. Echtpaar uit Amsterdam	81
9. Hans en Boukje	85
10. Voornaam bezoek	89
11. Misdadig	93
12. Klaaggasten	97
13. Oud papier	101
14. Onder de rook van Hollywood	105
15. Daten in de Veerman	109
16. Trouwen op Vlieland	113
17. Rouwen op Vlieland	117
18. Kerstsfeer	121

19. Stormvloed	125
20. Ramadan in de Veerman	131
21. Voor Egypte	135
22. Tornado	141
23. Zorghotel	145
24. De hotelpoes	149
25. De zwerver	153
26. Opkleden	157
27. Koningin van Vlieland	161
28. Het kristallen tijdperk	165
29. Kinderen van de Veerman	171
30. De cirkel is rond	177
31. Geluk	183

Het Hotelletje

‘Het Hotelletje is mijn derde kind.’

Het komt terloops naar voren in ons gesprek, maar ik begrijp direct dat ik hier de kern van Maries levensverhaal te pakken heb: hoe belangrijk het hotel voor Marie is, maar ook andersom, hoe belangrijk Marie is voor het hotel.

Marie en ik zitten tegenover elkaar aan de stamtafel in de ontbijtzaal van Hotelletje de Veerman.

‘Ik heb twee zonen, Jaap en Max, en ik heb nog een kind,’ verzekert Marie mij.

Ze is als altijd in het paars gekleed, alleen het montuur van het leesbrilletje dat ze tussen wijsvinger en duim houdt is rood. Ze kijkt me aan met die intense blik die haar eigen is. Een blik die dwars door je heen lijkt te kijken. Het voelt ongemakkelijk, maar tegelijkertijd richt ze daarmee alle aandacht op mij, en dat voelt ook weer prettig en vertrouwd. Zoals een moeder je eens goed in de ogen kijkt en zich afvraagt of het wel goed met je gaat. Ze wil het al bijna weer aan mij vragen, hoe het met mij gaat, maar ik ben haar voor. Het gaat nu even niet om mij of om ongeacht wie waar Marie altijd alle aandacht voor had en nog altijd heeft.

‘We gaan het hebben over de Veerman.’

Ik had ook kunnen zeggen:

‘We gaan het hebben over jou.’

Hotelletje de Veerman stond gelijk aan Marie, en Marie was de Veerman.

Maria van Vliet, zo heet Marie vanaf de geboorte, maar iedereen kent haar als Marie van Hotelletje de Veerman op Vlieland. Door sommigen nog meer verkleind tot ‘het Veermannetje’. Marie van het Veermannetje.

Zoals bijna alle Vlielanders komt Marie niet oorspronkelijk van het eiland, maar is ze geboren en getogen in de stad Groningen. Tijdens een vakantie in 1984 kwam ze met haar man en twee zoontjes Jaap en Max op dit eiland terecht. Jaap was zestien en Max twaalf. Marie en haar man waren rond de zevenendertig. Een jaar later runden ze al het hotel, het Hotelletje, op Vlieland.

Vlieland, het waddeneiland dat tussen Texel en Terschelling in ligt, waar in tegenstelling tot deze eilanden geen verkeer is. Alleen de Vlielanders hebben toestemming om met hun auto op het eiland te komen. Daarom staat Vlieland bekend als een eiland van rust en ongestoorde natuur.

Vlieland valt onder Friesland, toch wordt er geen Fries gesproken. Vroeger hoorde Vlieland, net als Texel, bij Noord-Holland en sprak men er een dialect zoals op Texel. Het merendeel van de Vlielanders komt oorspronkelijk van elders, net als Marie, en er wordt gewoon Nederlands gesproken.

Het eiland is langgerekt met in het noorden de Noordzee en in het zuiden de Waddenzee. Vlieland is verdeeld in een westelijk deel dat uit één grote zandvlakte bestaat, de Vliehors, en in een oostelijk deel dat hoofdzakelijk duingebied is. In het oostelijk puntje van Vlieland, aan de kant van de Waddenzee, ligt het enige dorp van het eiland, Oost-Vlieland, dat is waar de veerboot vanuit Harlingen aankomt, waar de haven is en waar dan ook de vuurtoren staat.

In Oost-Vlieland bevonden zich de zeven hotels. Dat zijn er inmiddels vijftien geworden. Hotelletje de Veerman ligt aan het einde van de Dorpsstraat van Oost-Vlieland, direct achter de Waddendijk aan de voet van de vuurtoren.

Een hotel op het toeristische eiland Vlieland is succes verzekerd, zou je denken, maar dat was niet altijd zo. Het eiland ligt met de veerboot negentig minuten varen vanaf Harlingen. Vroeger duurde dat wel langer, afhankelijk van de stroming en het weer. De andere waddeneilanden zijn in minder tijd vanaf de vaste wal bereikbaar, behalve Terschelling dan, dat ligt nog iets verder van de wal af.

Dat men voor een vakantie Vlieland uitkoos om naartoe te gaan lag niet voor de hand, gezien de reisduur en de kosten voor de overtocht, maar met de tijd werd het eiland 'ontdekt' en woonden er in de zomertijd meer gasten op het eiland dan inwoners. *Badgasten* werden ze door de Vlielanders genoemd en het eiland werd verkort tot 'Vlie'. Als een badgast 'Vlie' begon te zeggen, dan wist je wel dat die vaker op het eiland kwam.

Het seizoen begon op 1 april en eindigde altijd ergens eind augustus, maar met de jaren werd dat steeds meer verlengd, zodat er nu het hele jaar door badgasten zijn op het eiland. 'Lente, zomer, herfst of winter: Vlieland is net zo mooi en afwisselend als de seizoenen zelf,' wordt het eiland tegenwoordig aangeprezen. 'In elk jaargetijde is er door de weidsheid van stranden, duinen en bossen voor iedereen rust en ruimte te vinden.'

Voor de overnachting kon men kiezen tussen kamperen in de duinen aan de kant van de Noordzee op camping Stortemelk; aan de kant van de Waddenzee op de natuurcamping Lange Paal; in de duinen stonden verder vele duinhuisjes die werden verhuurd, bij het VVV-kantoor kon de sleutel worden opgehaald en de huur worden betaald; of men kon logeren in een van de zeven hotels op het eiland, waaronder het Hotelletje de Veerman.

Ik had de oude schoenendoos nog niet gezien, die Marie naast zich op de grond had staan. Ze zet die op tafel midden tussen ons in. In de schoenendoos zie ik foto's en brieven en kaarten door elkaar heen. Ik denk niet dat ik daar een chronologische volgorde in kan verwachten. Na lang grabbelen vindt Marie de foto die ze aan me wil laten zien.

Het pension bij aankoop in 1984

‘Het pension, zoals het was toen ik het kocht.’

Bij aankoop in 1984 doopte Marie het om tot ‘Hotelletje’.

Het was een pension, maar dat woord klonk haar zo ouderwets in de oren en om het pension nou een hotel te noemen, zo groot was het met zeven kamers en twee appartementen nou ook weer niet. Vandaar: ‘Hotelletje’.

En ‘de Veerman’? De Waddenzee, de eilanden, de veerboot, daar past deze naam heel goed bij. De veerman, de bestuurder van de veerboot, die er altijd is, altijd klaar om je te ontvangen, klaar voor de overtocht, om je te brengen naar de andere kant van het water, naar een eiland van rust, even weg van alles en iedereen.

‘Waarom de Veerman, kun je je afvragen.’

Marie leest mijn gedachten. Voordat ik het aan haar heb kunnen vragen, geeft ze zelf al het antwoord.

‘Toen ik vijfendertig werd, vierde ik mijn verjaardag met zo’n zestien personen in een klein cafeetje in Oudendoorn, vlakbij waar ik woonde. Ik had Piet Veerman, de zanger van de *Cats*, een destijds bekende popgroep uit Volendam, daarvoor uitgenodigd om op te treden. Ik was een enorme fan van hem. Na het feest zijn we met z’n allen naar mijn huis gegaan en zijn daar tot de kleine uurtjes doorgedaan met borrelen en zingen. Ik heb daarna altijd nog contact met hem gehouden.’

Met de opening van Hotelletje de Veerman in maart 1985 was Piet Veerman er dan ook. Hoe kon het ook anders. Het hotel was uiteindelijk naar hem vernoemd. In de eetzaal had Marie van pallets een podium gecreëerd. Daarop ging hij staan en speelde en zong daar onder andere zijn wereldhit *Sailin’ home*, Maries lievelingslied.

Piet Veerman overhandigt aan Marie een glas-in-lood met de naam van de Veerman erop, dat nog altijd in de ontbijtzaal van het Hotelletje hangt.

Dat lied *Sailin' home* kreeg op de opening van het Hotelletje de Veerman een extra lading voor Marie. Het gevoel van *thuis* komen.

‘Het moest zo zijn,’ ging Marie verder.

‘Toen we het jaar daarvoor op vakantie waren op Vlieland stond het pension daar te koop. De eigenares was sinds een aantal jaren weduwe en kon het pension niet verder alleen voortzetten. De aantrekkingskracht van die plek, aan het einde van de Dorpsstraat, aan het wad, was op mij zo groot dat ik er amper weerstand aan kon bieden. Het was liefde op het eerste gezicht. Ik voelde de kriebels in mijn buik. Ik liep tijdens de vakantie drie, soms vier keer op een dag een rondje over de dijk en weer terug de Dorpsstraat in, langs het pension om daarvoor stil te staan en daar minutenlang te staan dromen. Ik zag mij er al wonen. Ik zag me er al koken voor heel wat mensen. Ik zag me er gezellig met gasten aan de stamtafel zitten, met een wijntje. Mijn zonen zag ik er volwassen worden. Ik zag in de ontbijtzaal kleine kinderen, mijn kleinkinderen zag ik er al rondlopen. Het was alsof ik, daar zo dromend voor het pension staand, in de toekomst keek. Het was voorbestemd. Zo voelde het voor mij.’

Marie kijkt dromerig voor zich uit. Ze lijkt het allemaal opnieuw voor zich te zien. Dan kijkt ze mij weer aan, haar ogen glinsteren.

‘Er moest nog wel het een en ander aan het pension worden opgeknapt, maar daar had ik ook al allerlei ideeën over. Ik was laaiend enthousiast. Nog nooit had ik me zo zeker over iets gevoeld: in dat pension op Vlieland zet ik mijn verdere leven voort, in dat pension op Vlieland zie ik mijn bestemming, in dat pension op Vlieland kom ik thuis.’

Waarmee meteen al is gezegd dat Marie het hotel hoofdzakelijk alleen runde. Het was haar hotel.

‘Na vier maanden was het zover,’ gaat Marie verder. ‘Het huis in Oudendoorn was verkocht, de katten gingen naar de burens, de kippen bij vrienden op stok en het varken was geslacht. Jaap logeerde met mijn man bij vrienden van ons in Oudendoorn zodat hij er zijn eindexamen nog kon doen.’

Met alleen Max en hun zwarte poedel en vijf kamerplanten reed Marie in haar oranje Opel Kadett op een koude dag in december 1984 naar het noorden. Dat was een reis die al met al wel vier uur kon duren: door Noord-Holland, over de Afsluitdijk naar Harlingen, daar met de veerboot over naar Vlieland.

Zoals op de foto is te zien had de weduwe na het overlijden van haar man weinig meer aan het pensioen gedaan. Het pensioen moest worden opgeknapt, daar was geen twijfel over mogelijk.

Er waren zeven kamers in het pensioen, die waren niet al te groot, daar konden net twee bedden in staan. Op dezelfde gang was een gemeenschappelijk toilet en apart daarvan een doucheruimte. Verder had het pensioen een lounge op de eerste verdieping en twee appartementen met wel een eigen toilet en douche en een klein keukentje: een aan de voorkant voor zes personen en een op de tweede verdieping voor vier personen. Daarboven was de zolder waar Marie en Max eerst gingen wonen.

‘We kregen veel hulp van familie en vrienden, soms waren we wel met vijftien man aan het werk. De een deed het timmerwerk, de ander was aan het tegelen, een derde was aan het schilderen en weer een ander legde de vloerbedekking. Mijn zus Tineke en ik deden het poetswerk. We schrobden en poetsten wat af. Verder had ik gordijnstof gekocht en daar naaide mijn zus de gordijnen van voor al die zeven kamers, ook voor de lounge en de eetzaal, en voor de twee appartementen - dat was nogal een klus.’

In de maanden daarvoor had Marie al van alles ingekocht en opgeslagen. Het mocht niet te veel kosten, maar het moest wel gezellig worden. Alles wat je in een hotelkamer nodig zou hebben, zoals een bed, een matras, een deken, want een dekbed was nog niet uitgevonden, hoeslakens bestonden nog niet, dus gewoon een laken voor boven en een voor onder, een spreij, een stoeltje, een tafeltje, een kastje, een lampje, en ja een asbak, en natuurlijk een tv'tje, zwart-wit nog in die tijd. Twaalf tv's en veertig asbakken had ze ingeslagen. Voor aan de muur had ze wissellijstjes gekocht waarin ze een mooie reproductie deed. De gordijnrails niet te vergeten en stof voor gordijnen, vloerbedekking. Met de verhuishwagen kwam dat allemaal mee naar het eiland. Dat moesten twee kleine verhuisbusjes worden, een grote verhuishwagen kon niet op de veerboot.

Zo ging Marie steeds meer beseffen dat ze op een *eiland* was gaan wonen. De eilanden van Zuid-Holland en Zeeland waren keurig met elkaar verbonden met een brug, maar naar Vlieland moest je toch echt met de veerboot over de Waddenzee. Dat bracht nogal wat vooruit denken met zich mee en heel wat organiseren. Marie sloeg alle nieuwe spulletjes op in een container. Met dat er een kamer klaar zou zijn, zou ze wat ze nodig had voor die kamer er zo uit kunnen halen, zodat niet achteraf nog van alles besteld moest worden, dat dan weer met de boot moest worden overgebracht. Ze had het allemaal in haar hoofd zitten. Het kwam er kamer voor kamer uit.

'Ik had het niet beter kunnen doen,' zegt Marie met gepaste trots.

In de begintijd sliepen Max en Marie op de zolder van het hotelletje. Er waren daar twee slaapkamers en een overloop. Het was er in die winterdagen steenkoud. Wanneer het buiten vroom, vroom het ook binnen op zolder. 's Ochtends werden ze wakker onder een bevroren deken.

Jaap kwam altijd in het weekend naar Vlieland. Marie was verder elke dag druk met het schoonmaken en opknappen en daarnaast had ze meteen een paar gasten in het hotel, dat waren kostgangers, die in de winter op het eiland aan het werk waren, die elk jaar al in het pension kwamen en die ze dus had overgenomen.

'Ik had verder tijdens de hele verbouwing van het hotel maar weinig aandacht voor mijn jongens. Zo kon het voorkomen dat ze op de overloop moesten slapen, want tja, elke bezette kamer was er weer een.'

Alles moest wijken voor de gasten. Zo sliepen de jongens telkens weer ergens anders: kleding weer uit de kast; speelgoed opruimen; geen posters aan de muur. Maar ze zeurden er nooit over, volgens Marie.

'Achteraf denk ik wel eens: wat heb ik ze aangedaan.'

Er valt een lange stilte. Marie overdenkt en dan gaat ze verder.

'Max had vreselijke heimwee. De weken tot aan de kerstvakantie waren voor hem erg beroerd. Hij had heimwee naar onze oude woonplaats en alles wat daarbij hoorde, vooral zijn vriendjes van school natuurlijk. Max had constant koorts en hield weinig voedsel en vocht binnen. Ik heb er toen serieus aan gedacht om terug te gaan. Maar na een paar weken kwamen twee meiden uit het dorp bij hem langs met een fruitmand en daar knapte hij enorm van op. Niet zozeer van de fruitmand, maar van die meiden, de aandacht voor hem. Al snel kreeg hij meer vrienden en ging erop uit.'

*‘De vrijheid die ik had en toch een warm
gevoel van samenzijn en thuis,
heeft me gemaakt tot wie ik ben.’*

Max Figeo

Het schilderij dat in de lounge van de Veerman hing
met Max en Jaap

Met Jaap verliep dat anders. Jaap kwam en ging. Toen hij uiteindelijk ook naar Vlieland kwam, was dat voor hem een behoorlijke overgang. Aan de wal zat hij nog midden in de punkscene en op Vlieland kwam hij terecht in wat toen in ieder geval nog een heel rustig en braaf dorp was, met één discotheek en dat was het wel. Hij heeft eerst in Oudenhorn zijn eindexamen afgemaakt, is toen naar de Zeevaartschool in Harlingen gegaan, daarna in militaire dienst. Jaap was vaak alleen de weekenden in het hotel.

‘Mijn jongens vonden uiteindelijk hun weg op het eiland. Gelukkig.’

Max schreef mij over deze periode het volgende:

‘Hoewel mijn moeder echt zeven dagen in de week aan het werk was, had zij altijd aandacht voor me en was er gezelligheid. Wanneer ik tussen de middag thuiskwam om te lunchen deden we altijd een spelletje yachtzee of jokersen. Praatje, klets en weer door. Hoewel ik veel vrijheid kreeg, was mijn moeder wel heel duidelijk over de regels. Sommige kinderen van rond mijn leeftijd, van wie de ouders ook zeven dagen per week werkten in de horeca of het toerisme, zag ik hier en daar wel wat ontsporen. Op jonge leeftijd gingen ze al de kroeg in en dronken niet weinig. Elf uur thuis was bij mijn moeder elf uur thuis en geen smoesjes. Anders kreeg je huisarrest. Hoe het doordeweeks ging, vond ik echt geweldig. Ik had mijn vrijheid en kon doen wat ik graag deed, sporten. Het is allemaal ontstaan door een keuze van mijn moeder, maar ik heb dat altijd als zeer prettig ervaren. De vrijheid die ik had en toch een warm gevoel van samenzijn en thuis, heeft me gemaakt tot wie ik ben.’

Op het moment dat ik tegenover Marie zit aan de stamtafel van het Hotelletje is het alweer bijna veertig jaar geleden dat ze met haar gezin naar Vlieland vertrok en met de Veerman begon.

Denk maar eens veertig jaar terug, de jaren tachtig van de vorige eeuw. Een tijdperk zonder internet, zonder de smartphone, zonder een cappuccino, geen caffè latte, alleen de koffiepot die stond te pruttelen op een warmhoudplaatje. Het was een tijd van overal rommeltjes, in de kamer en in de keuken, vooral in de kleuren groen, bruin en oranje. Het was een tijd van planten in de vensterbank, van druk psychedelisch behang en petroleumstelletjes, zomaar, nutteloos, maar wel gezellig.

De kleurentelevisie was in opkomst en met een video-film, in de videorecorder, aangesloten op de televisie, had je de bioscoop in huis. De cd verving de langspeelplaat en de nieuwste uitvinding die de Veerman direct had aangeschaft was de magnetron.

De computer deed zijn entree, een homecomputer, die je thuis kon neerzetten en gebruiken, in het begin nog een veredelde tekstverwerker, alleen niet bij Hotelletje de Veerman, daar zag Marie het nut niet van in. Marie had haar eigen 'computer': een grootformaat agenda die op de tafel in de keuken altijd openlag. Klaar voor gebruik. In die agenda had ze per week een indeling gemaakt, zodat ze voor de toen nog zeven kamers en de twee appartementen per dag kon aangeven door wie die waren gereserveerd. Als er een reservering geannuleerd moest worden of gewijzigd dan had ze daar smalle stickertjes voor die ze over de reservering heen plakte, zodat ze daarop weer een nieuwe reservering kon noteren of de wijziging kon aanbrengen. Op het stickertje schreef Marie alleen de naam van de gast - dat zei haar al genoeg.